
Grozījumi:

13.12.2001. likums / LV, 188 (2575), 28.12.2001. / Stājas spēkā 01.01.2002.
12.09.2002. likums / LV, 141 (2716), 02.10.2002. / Stājas spēkā 16.10.2002.
06.11.2003. likums / LV, 166 (2931), 26.11.2003. / Stājas spēkā 10.12.2003.
21.10.2004. likums / LV, 178 (3126), 10.11.2004. / Stājas spēkā 24.11.2004.
17.11.2005. likums / LV, 195 (3353), 07.12.2005. / Stājas spēkā 21.12.2005.
15.12.2005. likums / LV, 204 (3362), 21.12.2005. / Stājas spēkā 21.12.2005.
19.12.2006. likums / LV, 207 (3575), 29.12.2006. / Stājas spēkā 01.01.2007.
27.09.2007. likums / LV, 160 (3736), 04.10.2007. / Stājas spēkā 05.10.2007.
06.12.2007. likums / LV, 203 (3779), 19.12.2007. / Stājas spēkā 20.12.2007.
24.01.2008. likums / LV, 23 (3807), 12.02.2008. / Stājas spēkā 26.02.2008.
12.06.2009. likums / LV, 97 (4083), 26.06.2009. / Stājas spēkā 01.07.2009.
12.11.2009. likums / LV, 188 (4174), 01.12.2009. / Stājas spēkā 15.12.2009.
01.12.2009. likums / LV, 200 (4186), 21.12.2009. / Stājas spēkā 01.01.2010.
20.05.2010. likums / LV, 91 (4283), 09.06.2010. / Stājas spēkā 23.06.2010.
28.10.2010. likums / LV, 178 (4370), 10.11.2010. / Stājas spēkā 24.11.2010.
13.09.2012. likums / LV, 154 (4757), 28.09.2012. / Stājas spēkā 12.10.2012.
23.10.2014. likums / LV, 225 (5285), 12.11.2014. / Stājas spēkā 26.11.2014.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Pārtikas aprites uzraudzības likums

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā ir lietoti šādi termini:

1) (izslēgts ar 17.11.2005. likumu);

2) (izslēgts ar 13.12.2001. likumu);

3) **kvalitāte** — īpašību kopums, kas nodrošina pārtikas atbilstību patērētāja vajadzībām un konkrētām normatīvo aktu prasībām;

4) **nekaitīga pārtika** — pārtika, kas normālos vai paredzamos lietošanas apstākļos nenodara kaitējumu cilvēka veselībai, dzīvībai vai videi;

5) (izslēgts ar 17.11.2005. likumu);

6) **pārtikas aprīte** — visas darbības ar pārtiku no tās ieguves līdz patēriņam (primārā ražošana, ieguve, pirmapstrāde, apstrāde, pārstrāde, ražošana, iepakošana, uzglabāšana, izplatīšana, transportēšana, pārvietošana pāri valsts robežai, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība);

7) (izslēgts ar 17.11.2005. likumu);

8) **pārtikas piedeva** — viela, kuru neatkarīgi no tās uzturvērtības parasti nelieto uzturā atsevišķi kā pārtiku vai kā raksturīgu uztura sastāvdaļu, bet apzināti pievieno pārtikai apstrādes, pārstrādes, ražošanas, iesaiņošanas, uzglabāšanas vai transportēšanas procesā, un tad minētā viela vai tās blakusprodukti kļūst par pārtikas produktu sastāvdaļu;

9) **pārtikas uzņēmums** - persona, kura iesaistīta kādā no pārtikas aprites posmiem;

10) (izslēgts ar 17.11.2005. likumu);

11) (izslēgts ar 17.11.2005. likumu);

12) (izslēgts ar 17.11.2005. likumu);

13) (izslēgts ar 17.11.2005. likumu);

14) (izslēgts ar 28.10.2010. likumu);

15) **trešās valstis** — valstis, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis un Eiropas Ekonomikas zonas valstis;

16) (izslēgts ar 17.11.2005. likumu);

17) (izslēgts ar 17.11.2005. likumu);

18) **pārtikas preču marķējums** — informācija (vārds, teksts, norāde, preču zīme, firmas zīme, attēls vai simbols), kas attiecas uz pārtikas precī un ir norādīta uz iepakojuma, pavaddokumentos, uz etiķetes vai uzlīmes, vai aptveres;

19) **vietējais tirgus** — Latvijā ražotu produktu pārdošana patērēšanai Latvijā;

20) (izslēgts ar 17.11.2005. likumu);

21) (izslēgts ar 17.11.2005. likumu);

22) **materiāli un izstrādājumi, kas paredzēti saskarei ar pārtiku** — materiāli un izstrādājumi, kas ir nonākuši saskarē ar pārtiku un paredzēti saskarei ar pārtiku, turklāt ir pamats uzskatīt, ka tie nonāks saskarē ar pārtiku vai pārnesīs savas sastāvdaļas uz pārtiku normālos vai paredzamos izmantošanas apstākļos;

23) **jaunā pārtika** — pārtikas produkti un pārtikas produktu sastāvdaļas, kas atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes 1997.gada 27.janvāra regulas (EEK) Nr. 258/97, kas attiecas uz jauniem pārtikas produktiem un jaunām pārtikas produktu sastāvdaļām, 1.panta 2.punktā noteiktajām kategorijām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2001., 12.09.2002., 06.11.2003., 21.10.2004., 17.11.2005., 24.01.2008., 20.05.2010. un 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 24.11.2010. 22.punkts stājas spēkā 01.01.2012. Sk. Pārejas noteikumu 18.punktā)

II nodaļa Likuma mērķis un darbības sfēra

2.pants. Šā likuma mērķis ir nodrošināt kvalitatīvas un cilvēka veselībai, dzīvībai un videi nekaitīgas pārtikas apriti, novēršot risku, veicinot tirdzniecību un aizsargājot patērētāju intereses.

3.pants. (1) Šis likums nosaka nacionālās kompetences jautājumus attiecībā uz visu veidu pārtikas apriti un jebkuru tajā iesaistīto pārtikas uzņēmumu un fizisko personu. Jautājumus par pārtikas apriti un tās uzraudzību, kuri nav regulēti šajā likumā, reglamentē Eiropas Savienības regulas: Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 28.janvāra regula (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz vispārīgus pārtikas aprites tiesību aktu principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (turpmāk — Eiropas Parlamenta un Padomes regula Nr. 178/2002); Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa regula (EK) Nr. 852/2004 par pārtikas produktu higiēnu; Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa regula (EK) Nr. 853/2004, ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku (turpmāk — Eiropas

Parlamenta un Padomes regula Nr. 853/2004); Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa regula (EK) Nr. 854/2004, ar ko paredz īpašus noteikumus par lietošanai pārtikā paredzētu dzīvnieku izcelsmes produktu oficiālās kontroles organizēšanu; Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa regula Nr. 882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem, un citi tiešās piemērojamības normatīvie akti.

(2) Ja Saeimas apstiprinātajos starptautiskajos līgumos paredzēti citādi noteikumi nekā šajā likumā, piemērojami starptautisko līgumu noteikumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.11.2005. un 23.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2014.)

III nodaļa Pārtika un tās aprīte

4.pants. (1) Latvijā atļauta tikai kvalitātes un obligātajām nekaitīguma prasībām atbilstošas pārtikas aprīte.

(2) Obligātās nekaitīguma prasības, kuru ievērošana nodrošina pārtikas produkta, pārtikas aprītes vai ar to saistītā pakalpojuma nekaitīgumu cilvēka veselībai, dzīvībai vai videi, nosaka Ministru kabinets.

(3) Pārtikai, kas paredzēta atsevišķām patērētāju grupām, Ministru kabinets var noteikt īpašas prasības.

(4) Atsevišķām pārtikas produktu grupām Ministru kabinets nosaka kvalitātes un klasifikācijas prasības un kārtību, kādā novērtējama attiecīgo produktu atbilstība šīm prasībām.

(5) *(Izslēgta ar 17.11.2005. likumu)*

(6) *(Izslēgta ar 23.10.2014. likumu)*

(7) *(Izslēgta ar 21.10.2004. likumu)*

(8) Pārtiku, kura satur ģenētiski modificētus organismus vai ir ražota no tiem, Latvijā drīkst izplatīt tikai pēc attiecīgas atļaujas saņemšanas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

(9) *(Izslēgta ar 17.11.2005. likumu)*

(10) *(Izslēgta ar 28.10.2010. likumu)*

(10¹) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā:

- 1) izsniedz un anulē atļauju dabīgā minerālūdens izplatīšanai tirgū;
- 2) reģistrē uztura bagātinātājus, aptur vai ierobežo to aprīti un anulē reģistrāciju;
- 3) reģistrē diētisko pārtiku, aptur vai ierobežo tās aprīti un anulē reģistrāciju.

(11) Ātrās reaģēšanas sistēmas darbību, kas ir pārtikas aprītē iesaistīto personu un kompetento institūciju saskaņota un organizēta informācijas apmaiņa un rīcība, gadījumos, kad pastāv tiešs vai netiešs pārtikas radīts risks cilvēku veselībai un dzīvībai, nosaka Ministru kabinets.

(12) Ministru kabinets nosaka pārtikas kvalitātes shēmu prasības, kā arī to ieviešanas, darbības, uzraudzības un kontroles kārtību.

(13) Ministru kabinets nosaka dzīvnieku liemeņu klasificētāju apmācības un kvalifikācijas paaugstināšanas, kā arī klasificētāja kvalifikāciju apliecināšana sertifikāta izsniegšanas un anulēšanas kārtību.

(14) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā atzīst un uzrauga laboratorijas, kas veic svaigpiena kvalitātes laboratoriskos izmeklējumus.

(15) Par aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, aizsargāta cilmes vietas nosaukuma, garantētas tradicionālās īpatnības pieteikuma reģistrāciju, iebilduma paziņojuma lēmuma izsniegšanu un specifiskācijas grozījuma reģistrāciju maksājama valsts nodeva. Valsts nodevas apmēru un samaksas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(16) *(Izslēgts no 01.01.2015. ar 13.09.2012. likumu, kas stājas spēkā 12.10.2012. Sk. Pārejas noteikumu 20.punktu)*

(17) Ministru kabinets nosaka maksimālo pieļaujamo transtaukskājju daudzumu pārtikas produktos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2001., 12.09.2002., 06.11.2003., 21.10.2004., 17.11.2005., 15.12.2005., 19.12.2006., 24.01.2008., 12.11.2009., 20.05.2010., 28.10.2010., 13.09.2012. un 23.11.2014. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2014.)

5.pants. (1) Pārtikas uzņēmums iesaistās pārtikas aprītē, ja tas ir atzīts vai reģistrēts.

(2) Pārtikas uzņēmuma atzīšana ir nepieciešama, ja tas noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes regulā Nr. 853/2004. Pārtikas uzņēmumu atzīst, atzīšanas numuru piešķir un atzīšanas apliecību pēc uzņēmuma pieprasījuma izsniedz Pārtikas un veterinārais dienests.

(3) Pārtikas uzņēmums, kura atzīšana nav nepieciešama, var iesaistīties pārtikas aprītē, ja tas reģistrēts Pārtikas un veterinārajā dienestā. Pēc pārtikas uzņēmuma pieprasījuma Pārtikas un veterinārais dienests izsniedz reģistrācijas apliecību.

(4) Pārtikas uzņēmumu atzīšanas vai reģistrācijas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(5) Fakts, ka pārtikas uzņēmuma darbība ir atzīta vai reģistrēta, apliecina, ka uzņēmums spēj pastāvīgi nodrošināt savas darbības un produkcijas atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām un atrodas Pārtikas un veterinārā dienesta uzraudzībā un kontrolē.

(6) *(Izslēgta ar 17.11.2005. likumu.)*

(7) *(Izslēgta ar 06.12.2007. likumu.)*

(8) *(Izslēgta ar 17.11.2005. likumu.)*

(12.09.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.10.2004., 17.11.2005., 06.12.2007., 12.11.2009., 20.05.2010. un 23.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2014.)

6.pants.

(Izslēgts ar 13.12.2001. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2002.)

7.pants. (1) Pārtikas uzņēmums savā darbībā ir atbildīgs par pārtikas kvalitāti un nekaitīgumu, kā arī par izplatāmās pārtikas atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām un uzņēmuma deklarētajām prasībām.

(2) Persona, kura iesaistījies kādā no pārtikas aprites posmiem, ir atbildīga par to, lai tiktu izpildītas visas pārtikas aprīti reglamentējošās normatīvo aktu prasības.

(3) Pārtikas uzņēmums savā darbībā var ievērot labas higiēnas prakses vadlīnijas, kuras izstrādā pārtikas nozaru profesionālās asociācijas un biedrības, konsultējoties ar patērētāju grupu pārstāvjiem un kompetentām valsts institūcijām. Labas higiēnas prakses vadlīnijas saskaņo ar Pārtikas un veterināro dienestu.

(4) *(Izslēgta ar 17.11.2005. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2001., 12.09.2002., 06.11.2003., 21.10.2004. un 17.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 21.12.2005.)

8.pants. (1) Pārtikas uzņēmuma pienākums ir veikt paškontroli, novērst jebkuru darbību vai procesu, kas nelabvēlīgi ietekmē pārtikas nekaitīgumu, un nodrošināt attiecīgās pārtikas aprites drošības procedūras vai kontroles pasākumus, tie ieviešanu pārtikas saglabāšanā un pārbaudē.

(2) *(Izslēgta ar 17.11.2005. likumu)*

(3) Pārtikas aprītē iesaistītajām personām jāievēro normatīvajos aktos noteiktās personāla higiēnas prasības.

(4) *(Izslēgta ar 17.11.2005. likumu)*

(5) Pārtikas uzņēmuma vadītājs ir atbildīgs par savā uzņēmumā pārtikas aprītē nodarbināto personu profesionālo kvalifikāciju. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā pārtikas aprītē nodarbinātās personas apmācāmas pārtikas higiēnas jomā, kā arī prasības attiecībā uz apmācības programmu un apliecību.

(6) *(Izslēgta ar 06.11.2003. likumu)*

(7) Pārtikas uzņēmumiem ir jāievēro dokumentēts pasākumu komplekss, kas nodrošina higiēnas un ražošanas atbilstību ražotāja noteiktajām kvalitātes prasībām.

(8) Pārtikas uzņēmums sniedz nepieciešamo atbalstu un nodrošina, lai Pārtikas un veterinārais dienests varētu veikt tā kontroli normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

(9) Pārtikas uzņēmumam ir tiesības pieprasīt, lai Pārtikas un veterinārā dienesta inspektors paņem paralēlu paraugu šā likuma 23.panta 2. un 4.punktā minētajiem objektiem šā parauga neatkarīgas testēšanas veikšanai. Paralēlo paraugu testē akreditētā laboratorijā ar līdzvērtīgu metodi, ko izmanto kontroles ietvaros noņemtā parauga testēšanai atbilstoši pārtikas aprīti reglamentējošiem normatīvajiem aktiem.

(10) Higiēnas prasības primārajai ražošanai un primārās ražošanas produktu tiešajai piegādei nelielā apjomā galapatērētājam vai mazumtirdzniecības uzņēmumam, kas tieši apgādā galapatērētāju, kā arī minētās piegādes apjomu nosaka Ministru kabinets.

(11) *(Izslēgta ar 12.11.2009. likumu)*

(12) Kārtību, kādā izsniedz, aptur un atjauno primāro produktu realizācijas atļauju, nosaka Ministru kabinets.

(13) Pārtikas uzņēmumam ir pienākums sniegt Pārtikas un veterinārajam dienestam informāciju, kas saskaņā ar Eiropas Savienības tieši piemērojamiem tiesību aktiem pārtikas aprītes jomā sniedzama Eiropas Savienības institūcijām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2001., 12.09.2002., 06.11.2003., 21.10.2004., 17.11.2005., 12.11.2009. un 23.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2014.)

9.pants.

(Izslēgts ar 17.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 21.12.2005.)

9.1 pants. Persona nodrošina, lai pārtika, kuru tā audzē un lieto patēriņam savā uzturā, nodod savas ģimenes locekļiem un personām, ar kurām tā daļa saimniecību, kā arī citām personām mājāsaimniecības ietvaros, atbilstu nekaitīguma prasībām saskaņā ar normatīvajiem aktiem pārtikas aprītes jomā.

(23.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.11.2014.)

10.pants. (1) Ministru kabinets attiecībā uz materiāliem un izstrādājumiem, kas paredzēti saskarei ar pārtiku, nosaka:

- 1) obligātās nekaitīguma prasības;
- 2) kārtību, kādā apturama to izplatīšana un izmantošana, kā arī turpmākās izmantošanas un iznīcināšanas kārtību normatīvo aktu pārkāpumu gadījumā;
- 3) ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas uzņēmumu reģistrācijas, darbības apturēšanas un atjaunošanas, kā arī reģistrācijas anulēšanas kārtību.

(2) Pārtikas aprītē izmantojamām telpām un citām platībām ēkās vai transportlīdzekļos, kā arī palīgtelpām, kas nepieciešamas personāla higiēnas nodrošināšanai, ir jāatbilst normatīvajos aktos noteiktajām pārtikas uzņēmumu higiēnas prasībām.

(3) Piesārņojums, tai skaitā pesticīdu atliekas, pārtikā nedrīkst pārsniegt Eiropas Savienības tieši piemērojamos normatīvajos aktos noteiktās maksimāli pieļaujamās normas. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā noņem un sagatavo paraugus un novērtē izmeklējumu rezultātus pesticīdu atlieku kontrolei augu un dzīvnieku izcelsmes

produktos.

(4) *(Izslēgta ar 12.11.2009. likumu)*

(5) *(Izslēgta ar 12.11.2009. likumu)*

(6) Pārtikas uzņēmums iesniegumu par jaunas pārtikas piedevas, aromatizētāja vai fermenta ražošanu iesniedz Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskajam institūtam "BIOR" vai nosūta Eiropas Komisijai, ievērojot prasības, kas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 16.decembra regulas (ES) Nr. 1331/2008, ar ko nosaka vienotu atļauju piešķiršanas procedūru attiecībā uz pārtikas piedevām, fermentiem un aromatizētājiem, 3.pantā un Komisijas 2011.gada 10.marta regulā (ES) Nr. 234/2011, ar kuru īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (EK) Nr. 1331/2008, ar ko nosaka vienotu atļauju piešķiršanas procedūru attiecībā uz pārtikas piedevām, fermentiem un aromatizētājiem, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 10.novembra regulas (EK) Nr. 2065/2003 par kūpināšanas aromatizētājiem, ko izmanto vai kas ir paredzēti izmantošanai pārtikas produktos vai uz tiem, 7.pantā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.09.2002., 17.11.2005., 19.12.2006., 12.11.2009., 28.10.2010. un 23.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2014.)

11.pants. Dzeramajam ūdenim, kā arī ūdenim, kuru izmanto pārtikas aprītē vai ar pārtiku saistītā inventāra un iekārtu mazgāšanai, kā arī ledum, ko izmanto tiešā dzesēšanā, jāatbilst normatīvo aktu prasībām, izņemot svaigu zivju apstrādi atklātā jūrā, kur pārtikas aprites tehnoloģiskajos procesos var izmantot arī tīru jūras ūdeni.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.09.2002. un 17.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 21.12.2005.)

11.1 pants. Ministru kabinets nosaka, kādā kārtībā izplata jodēto sāli un kādos gadījumos to izmanto pārtikas ražošanā.

(06.11.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.12.2003.)

12.pants. Pārtikas aprītē aizliegts izmantot radiācijas sterilizāciju, izņemot gadījumus, kad tās izmantošana paredzēta Ministru kabineta noteikumos.

13.pants. (1) Marķējumā sniegtā informācija, kā arī reklāma nedrīkst būt maldinoša vai piedēvēt pārtikas precēm īpašības, kuras tām nepiemīt.

(2) Par marķējuma atbilstību patiesajiem rādītājiem un fasējuma saturam ir atbildīgs pārtikas uzņēmums, kas pārtiku ražojis vai fasējis, vai arī pārtikas izplatītājs, ja viņš ir mainījis produkta oriģinālo fasējumu, marķējumu vai uzlīcis jaunu marķējumu.

(3) Ministru kabinets nosaka prasības:

- 1) fasētas pārtikas marķējumam;
- 2) informācijas sniegšanai par nefasētu pārtiku;
- 3) pārtikas produktu papildu marķējumam.

(4) *(Izslēgta ar 20.05.2010. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.12.2007., 20.05.2010. un 23.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2014.)

IV nodaļa Izplatīšanai nederīga pārtika

14.pants. Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersonas, ražotājs vai izplatītājs pārtiku atzīst par izplatīšanai nederīgu, ja:

- 1) tā neatbilst obligātajām nekaitīguma prasībām;
- 2) tai ir beidzies derīguma termiņš;

3) tā nav marķēta atbilstoši normatīvo aktu prasībām;

4) pārbaudē, pamatojoties uz pierādījumiem, ir konstatēta tās bojāšanās, kā arī organoleptisko, ar cilvēka maņu orgāniem uztveramo pārtikas īpašību pasliktināšanās;

5) tā ir falsificēta un tiek maldināts patērētājs;

6) tai nav normatīvajos aktos noteikto pavaddokumentu;

7) to paredz citi normatīvie akti.

(13.12.2001. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.11.2009. likumu, kas stājas spēkā 15.12.2009.)

15.pants. (1) Noteikumus par izplatīšanai nederīgas pārtikas turpmākās izmantošanas vai iznīcināšanas kārtību apstiprina Ministru kabinets.

(2) Izdevumus, kas saistīti ar nederīgas pārtikas izņemšanu no apgrozības, pārstrādi vai iznīcināšanu, sedz pārtikas izplatītājs. Šajā gadījumā viņš sedz arī ar valsts uzraudzību un kontroli saistītos izdevumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2001. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2002.)

V nodaļa

Pārtikas aprites valsts uzraudzība un kontrole

16.pants.

(Izslēgts ar 13.09.2012. likumu, kas stājas spēkā 12.10.2012.)

17.pants.

(Izslēgts ar 13.12.2001. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2002.)

18.pants.

(Izslēgts ar 13.09.2012. likumu, kas stājas spēkā 12.10.2012.)

19.pants. (1) Veselības ministrija veido un koordinē uztura politiku, sagatavo priekšlikumus uztura politikas optimizācijai, analizē uztura izraisīto slimību monitoringa rezultātus, kā arī organizē zinātniski pamatotu priekšlikumu sagatavošanu par uztura problēmu risināšanu un informē sabiedrību par aktuālajiem uztura jautājumiem.

(2) Veselības ministrs uztura politikas izstrādāšanai un koordinēšanai izveido konsultatīvu uztura padomi, kura darbojas saskaņā ar Ministru kabineta apstiprinātu nolikumu.

(3) Veselības ministrs apstiprina ieteicamās Latvijas iedzīvotāju uzturnormas un veselīga uztura ieteikumus.

(3¹) Ministru kabinets apstiprina uztura normas vispārējās pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības un profesionālās izglītības iestāžu, kā arī pirmsskolas izglītības programmas īstenojošo izglītības iestāžu izglītojamiem, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju klientiem un ārstniecības iestāžu pacientiem.

(4) Veselības ministrijas Veselības inspekcija kontrolē dzeramā ūdens nekaitīguma nodrošināšanas prasību izpildi publiskajos dzeramā ūdens apgādes objektos no ūdens ņemšanas vietas līdz patērētājam. Veselības inspekcijai ir tiesības patērētāju veselības apdraudējuma gadījumā ierobežot vai aizliegt dzeramā ūdens izmantošanu.

(5) Dzeramā ūdens monitoringa un kontroles kārtību nosaka Ministru kabinets.

(6) Ministru kabineta noteikta institūcija Ministru kabineta noteiktajā kārtībā uz laiku var noteikt dzeramajam ūdenim, kas konkrētā ģeogrāfiskajā teritorijā tiek piegādāts iedzīvotājiem pa ūdensapgādes sistēmām, pazeminātas nekaitīguma vai kvalitātes prasības, ja tās nerada draudus patērētāju veselībai un citādā veidā nav iespējams nodrošināt dzeramā ūdens piegādi.

(13.12.2001. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.09.2002., 06.11.2003., 21.10.2004., 17.11.2005., 15.12.2005., 27.09.2007., 12.11.2009., 20.05.2010. un 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 24.11.2010.)

20.pants. (1) (Izslēgta ar 17.11.2005. likumu)

(2) Par uztura bagātinātāju, diētiskās pārtikas un zīdaiņiem paredzēto mākslīgo maisījumu reģistrāciju un par atļaujas izsniegšanu dabīgā minerālūdens izplatīšanai tirgū maksājama valsts nodeva. Valsts nodevas apmēru un samaksas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(3) Ministru kabinets nosaka maksu par jaunās pārtikas riska novērtējuma atzinuma sagatavošanu un tās maksāšanas kārtību.

(13.12.2001. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.09.2002., 06.11.2003., 21.10.2004., 17.11.2005., 15.12.2005., 12.11.2009. un 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 24.11.2010. Otrās daļas jaunā redakcija, kā arī trešā daļa stājas spēkā 01.01.2011. Sk. Pārejas noteikumu 14. un 17.punktu)

21.pants. (1) Pārtikas aprites valsts uzraudzību un kontroli veic Zemkopības ministrijas pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde — Pārtikas un veterinārais dienests.

(2) Pārtikas un veterinārā dienesta funkcijas ir:

1) pārtikas apritē:

a) uzraudzīt un kontrolēt visos pārtikas aprites posmos pārtikas produktu (izņemot nefasētu dzeramo ūdeni, ko iedzīvotājiem piegādā pa ūdensapgādes sistēmām) atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām,

b) atzīt un reģistrēt pārtikas uzņēmumu darbību, kā arī anulēt to atzīšanu un reģistrāciju normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā,

c) visos pārtikas aprites posmos uzraudzīt un kontrolēt pārtikas uzņēmumu darbību un pārtikas aprites procesu atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām,

d) visos pārtikas aprites posmos veikt riska faktoru izpēti un analīzi;

2) sanitārajā robežkontrolē — normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā uzraudzīt un kontrolēt valsts robežas kontroles punktos, kā arī brīvajās zonās, brīvajās noliktavās un muitas noliktavās pārtikas ieviešanu valstī, veterinārajai uzraudzībai pakļauto produktu, kā arī citu preču un produktu ieviešanu, izvešanu vai pārvadāšanu tranzītā;

3) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu);*

4) bioloģiskajā lauksaimniecībā:

a) atzīt, uzraudzīt un kontrolēt institūcijas, kas pārbauda to personu darbību, kuras nodarbojas ar bioloģisko lauksaimniecību, un šo personu sarakžoto produkciju,

b) veidot un uzturēt to personu sarakstu, kuras nodarbojas ar bioloģisko lauksaimniecību;

c) izsniegt atļauju produktu importam no trešajām valstīm,

d) apliecināt inspekcijas sertifikāta izrakstu importēto produktu sūtījuma sadalīšanas gadījumā;

5) pēc kompetentas valsts institūcijas pieprasījuma vai tāda pārtikas uzņēmuma pieprasījuma, kas eksportē pārtiku vai dzīvnieku barību, apliecināt atbilstību savas kompetences jomās;

6) pārtikas produktu valsts intervencē:

a) kontrolēt valsts intervencē iepērkamo pārtikas produktu atbilstību obligātajām kvalitātes un nekaitīguma prasībām,

b) veikt intervences noliktavu uzraudzību atbilstoši normatīvo aktu prasībām;

7) nodrošināt savas kompetences ietvaros sadarbību ar starptautiskajām organizācijām, kā arī starptautisko pārtikas kontroles sistēmu darbību. Riska faktoru izpēti un riska samazināšanas nolūkā noskaidrot

obligātajām nekaitīguma prasībām neatbilstošas pārtikas ražotājus un izplatītājus;

8) uzraudzīt un kontrolēt ģeogrāfiskas izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu, kā arī tradicionālo īpatnību aizsardzību;

9) veikt veterināro uzraudzību un kontroli saskaņā ar normatīvajiem aktiem;

10) noteikt riska pārvaldības pagaidu pasākumus apdraudējuma samazināšanai līdz riska zinātniskai novērtēšanai un riska pārvaldības pasākumu izstrādāšanai, ja ir konstatēts iespējamais apdraudējums cilvēku vai dzīvnieku veselībai un nav veikta riska analīze;

10¹) izvērtēt diētiskās pārtikas un uztura bagātinātāju atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;

11) veikt citas normatīvajos aktos noteiktās funkcijas;

12) iesaistoties Eiropas Savienības ātrās izziņošanas sistēmā, veikt riska faktoru izpēti un panākt riska samazināšanu, novēršot obligātajām nekaitīguma prasībām neatbilstošas un cilvēku veselībai vai dzīvībai draudus radošas pārtikas izplatīšanu Latvijā;

13) uzraudzīt un kontrolēt Eiropas Savienības tiesību aktos noteikto prasību ievērošanu pārtikas aprites jomā, kā arī sniegt nepieciešamo informāciju Eiropas Savienības institūcijām;

14) izveidot, aktualizēt un uzturēt uzraudzībā esošo objektu un produktu reģistrus un datu bāzes;

14¹) *(izslēgts ar 20.05.2010. likumu);*

15) *(izslēgts ar 12.11.2009. likumu);*

16) pārtikas kvalitātes shēmu uzraudzības jomā:

a) uzraudzīt un kontrolēt to personu darbību, kas piedalās nacionālajā pārtikas kvalitātes shēmā,

b) veidot, uzturēt un aktualizēt nacionālajā pārtikas kvalitātes shēmā iesaistīto operatoru, izejvielu piegādātāju un nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas produktu sarakstu;

17) atzīt un uzraudzīt laboratorijas, kas veic svaigpiena kvalitātes laboratoriskos izmeklējumus;

18) uzraudzīt un kontrolēt saskarei ar pārtiku paredzēto materiālu un izstrādājumu ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas procesu;

19) *(izslēgts ar 23.10.2014. likumu).*

(3) Pārtikas aprites valsts uzraudzību un kontroli Pārtikas un veterinārais dienests veic saskaņā ar ikgadējām valsts uzraudzības un kontroles programmām, ievērojot likumā par valsts budžetu kārtējam gadam piešķirto aproprāciju.

(4) Prasības tādas pārtikas ievēšanai no trešajām valstīm, kura nav pakļauta veterinārajai kontrolei, kā arī kontroles kārtību valsts robežkontroles punktos, brīvajās zonās, brīvajās noliktavās un muitas noliktavās nosaka Ministru kabinets.

(5) Prasības iekārtojuma kontroles punktos, kuros veic pārtikas sanitāro robežkontroli, un kontroles punktu atzīšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(6) Prasības references laboratorijām un references laboratoriju pilnvarošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(13.12.2001. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.09.2002., 06.11.2003., 21.10.2004., 17.11.2005., 19.12.2006., 24.01.2008., 12.11.2009., 01.12.2009., 20.05.2010., 28.10.2010., 13.09.2012. un 23.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2014.)

21.1 pants. (1) Pārtikas un veterinārajā dienestā ietilpst centrālā pārvalde un teritoriālās struktūrvienības.

(2) Pārtikas un veterinārā dienesta nolikumu apstiprina Ministru kabinets.

(3) Pārtikas un veterinārā dienesta darbu vada dienesta ģenerāldirektors, kas vienlaikus ir arī valsts galvenais pārtikas un veterinārais inspektors.

(4) Valsts galvenais pārtikas un veterinārais inspektors pilnvaro Pārtikas un veterinārā dienesta valsts vecākos inspektoros un valsts inspektoros veikt valsts uzraudzību un kontroli attiecīgā jomā.

(5) Pārtikas un veterinārā dienesta teritoriālā struktūrvienība veic valsts uzraudzības un kontroles funkcijas noteiktā valsts teritorijas daļā.

(6) *(Izslēgta ar 12.06.2009. likumu.)*

(7) *(Izslēgta ar 12.06.2009. likumu.)*

(8) Pārtikas un veterinārā dienesta finansu līdzekļus veido valsts pamatbudžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, ieņēmumi no maksas pakalpojumiem Ministru kabineta noteiktajā kārtībā, ārvalstu finansu palīdzība likumā par valsts budžetu kārtējam gadam noteiktajā apjomā, saņemtie ziedojumi un dāvinājumi.

(9) Kārtību, kādā maksā par šajā likumā noteiktajām valsts uzraudzības un kontroles darbībām, un Pārtikas un veterinārā dienesta sniegto maksas pakalpojumu veidus nosaka Ministru kabinets.

(10) *(Izslēgta ar 17.11.2005. likumu.)*

(13.12.2001. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.11.2003., 21.10.2004., 17.11.2005., 15.12.2005., 12.06.2009., 01.12.2009. un 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 24.11.2010. Pirmās daļas jaunā redakcija stājas spēkā 01.01.2011. Sk. Pārejas noteikumu 17.punktu)

21.² pants. (1) Laboratorisko izmeklēšanu (tajā skaitā references funkcijas normatīvajos aktos noteiktajās jomās) šā likuma 21.panta otrajā daļā Pārtikas un veterinārajam dienestam noteikto funkciju ietvaros nodrošina Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR".

(2) Normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos personas sedz izdevumus par Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta "BIOR" veiktajiem laboratoriskajiem izmeklējumiem.

(3) Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta "BIOR" valsts pārvaldes uzdevumu ietvaros veikto darbību cenrādi apstiprina Ministru kabinets.

(4) Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR":

1) pilda Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes nacionālā kontaktpunkta funkcijas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu Nr. 178/2002;

2) izvērtē Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 178/2002 36.pantā minētās sadarbības institūcijas Latvijā un koordinē to sadarbību ar Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi;

3) vāc un analizē datus un informāciju, lai novērtētu riska faktorus, kam ir tieša vai netieša ietekme uz pārtikas un barības nekaitīgumu, kā arī saistībā ar cilvēku uzturu, dzīvnieku veselību un labturību un augu veselību;

4) veic riska zinātnisko novērtējumu savas kompetences jomās;

5) Eiropas Savienības tieši piemērojamos normatīvajos aktos pārtikas aprites jomā noteiktajos gadījumos izvērtē un nosūta Eiropas Komisijai un Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei no uzņēmumiem saņemtos iesniegumus par jaunām izejvielām un ražošanas procesiem;

6) veic kompetentajai iestādei paredzētos uzdevumus attiecībā uz sadarbību ar Eiropas Komisiju un Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi atbilstoši prasībām, kas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 20.decembra regulā Nr. 1924/2006 par uzturvērtības un veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem.

(01.12.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.05.2010. un 23.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2014.)

22.pants. (1) *(Izslēgta ar 13.12.2001. likumu.)*

(2) Veicot plānveida vai ārpuskārtas kontroli, Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersonām savas kompetences ietvaros, uzrādot dienesta apliecību, ir tiesības:

1) bez iepriekšēja brīdinājuma apmeklēt jebkuru pārtikas uzņēmumu un saskarei ar pārtiku paredzēto materiālu un izstrādājumu ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas uzņēmumu, pieprasīt dokumentus un informāciju, iepazīties ar materiāliem, ņemt dokumentu kopijas un izrakstus no dokumentiem, kā arī veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu pārtikas aprites valsts uzraudzību un kontroli;

2) saskaņā ar normatīvajiem aktiem ņemt šā likuma 23.panta 2. un 4.punktā minēto objektu paraugus un nosūtīt tos pārbaudei uz attiecīgi akreditētu vai pilnvarotu laboratoriju. Ja ir konstatēta neatbilstība normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, pārtikas uzņēmums sedz visus pārbaudes izdevumus;

3) uzraudzīt un kontrolēt personāla obligāto veselības pārbažu periodiskumu un apjomu un to, kā personāls ievēro higiēnas prasības, mērinstrumentu uzrādīto lielumu nolasīšanu pārtikas uzņēmumā, kā arī šā likuma 23.pantā minētos objektus;

3¹) veikt pārrunas ar pārtikas uzņēmuma vadītāju vai pārtikas uzņēmumā nodarbinātajām fiziskajām personām par jautājumiem, kas skar pārtikas aprites posmu, kurā attiecīgā persona ir iesaistīta;

3²) nolasīt pārtikas uzņēmuma mērinstrumentu rādījumus, kā arī, izmantojot kontroles aprīkojumu, veikt mērījumus;

4) saskaņā ar pārtikas apriti reglamentējošiem normatīvajiem aktiem apturēt vai ierobežot pārtikas apriti, atzīt pārtiku par izplatīšanai nederīgu un aizliegt tās apriti, ja radušās pamatotas aizdomas par pārtikas kaitīgumu cilvēka veselībai, dzīvībai vai videi vai par patērētāju maldināšanu. Lēmums izpildāms nekavējoties;

5) ja nepieciešams, sagatavot tiesībsardzības iestādēm materiālus vainīgo personu saukšanai pie kriminālatbildības;

6) ja nepieciešams, savu uzdevumu veikšanas nodrošināšanai pieaicināt tiesībsardzības iestāžu darbiniekus;

7) ja kāds no pārtikas partijas produktiem neatbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, atzīt visu viena veida vai šķiras pārtikas partiju, sūtījumu vai pievedumu par neatbilstošu prasībām, izņemot gadījumu, kad pilnīga pārtikas analīze apliecina pārējās pārtikas atbilstību prasībām;

8) apturēt saskarei ar pārtiku paredzēto materiālu un izstrādājumu izplatīšanu, to ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas uzņēmumu darbību, atzīt saskarei ar pārtiku paredzētos materiālus un izstrādājumus par izplatīšanai nederīgiem un izņemt tos no apgrozības, ja radušās pamatotas aizdomas vai ir konstatēts šo materiālu un izstrādājumu kaitīgums cilvēka veselībai, dzīvībai vai videi. Lēmums izpildāms nekavējoties.

(2¹) Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersonai saistībā ar valsts uzraudzību un kontroli ir tiesības izdarīt kontrolpirkumu. Ja pārtikas produkts neatbilst pārtikas apriti reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, izdevumus, kas saistīti ar kontrolpirkuma veikšanu, sedz pārtikas uzņēmums.

(3) Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersonas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir tiesīgas saukt vainīgās personas pie administratīvās atbildības.

(4) Ja notikusi vai ir iespējama pārtikas izraisīto slimību vai saindēšanās masveida izplatība, valsts galvenais pārtikas un veterinārais inspektors nosaka pārtikas aprites ierobežojumus. Inspektora noteiktie pārtikas aprites ierobežojumi izpildāmi nekavējoties.

(5) Ja rodas draudi cilvēka dzīvībai vai veselībai, valsts galvenais pārtikas un veterinārais inspektors ir tiesīgs noteikt ierobežojumus vai aizliegumus pārtikas ieviešanai un izplatīšanai Latvijā. Inspektora noteiktie ierobežojumi un aizliegumi izpildāmi nekavējoties.

(6) Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersonas ir tiesīgas nosūtīt preču un produktu kravas padziļinātai kontrolei uz attiecīgi aprīkotām kontroles vietām, ja krava transportlīdzeklī novietota tā, ka nav iespējams piekļūt visiem tajā esošajiem preču veidiem un robežkontroles punktā nav iespējams veikt padziļinātu kravas kontroli vai kontroles laikā nav iespējams nodrošināt konkrētajai kravai atbilstošus apstākļus. Kravas īpašnieks vai viņa pilnvarota persona sedz visus ar šo kontroli (tai skaitā ar kravas izkraušanu un iekraušanu) saistītos izdevumus, ja kontroles laikā tiek konstatēta kravas neatbilstība normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Atzinumu par padziļinātās kontroles

rezultātiem Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersona sniedz 24 stundu laikā no kravas aizturēšanas brīža.

(7) Lēmums par pārtikas uzņēmuma darbības apturēšanu vai pārtikas izplatīšanu un lēmums par pārtikas atzīšanu par izplatīšanai nederīgu un izņemšanu no apgrozības izpildāms nekavējoties, un tā apstrīdēšana un pārsūdzēšana neaptur šā lēmuma darbību.

(8) Ja operatoram nepieciešams novērst pārbaudē konstatētās neatbilstības, Pārtikas un veterinārais dienests lēmumu par operatora pievienošanu pārtikas kvalitātes shēmas kontroles sistēmai pieņem ne vēlāk kā 90 dienu laikā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2001., 12.09.2002., 06.11.2003., 21.10.2004., 17.11.2005., 12.06.2009., 12.11.2009., 28.10.2010., 13.09.2012. un 23.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2014.)

23.pants. Valsts uzraudzībai un kontrolei tiek pakļautas:

1) pārtikas uzņēmumu telpas, teritorija, pārtikas aprītē iesaistīto transportlīdzekļu, mašīnu un iekārtu stāvoklis un to izmantošana;

2) izejmateriāli, sastāvdaļas, tehnoloģiskie palīg līdzekļi, dzeramais ūdens un citi produkti, kurus izmanto pārtikas produktu sagatavošanā un ražošanā; pusfabrikāti un gatavi produkti, kā arī materiāli un izstrādājumi, kas paredzēti saskarei ar pārtiku;

3) pārtikas produktu apstrādes metodes;

4) tīrīšanas un dezinfekcijas līdzekļi;

5) tīrīšanas un dezinfekcijas procesi;

6) pārtikas uzņēmumu pārtikas nekaitīguma un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas;

7) pārtikas produktu marķēšana un ar marķējumu saistītā reklamēšana;

8) saskarei ar pārtiku paredzēto materiālu un izstrādājumu ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas procesi.

(21.10.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 24.11.2010. Grozījumi 2.punktā un 8.punkts stājas spēkā 01.01.2012. Sk. Pārejas noteikumu 18.punktu)

24.pants. (1) Valsts uzraudzības un kontroles funkciju izpildē iesaistītajām institūcijām un amatpersonām jānodrošina uzraudzības un kontroles gaitā iegūtās informācijas neizpaušana, izņemot informāciju par iespējamo kaitējumu cilvēka veselībai, dzīvībai vai videi, un gadījumos, ja sniegta maldinoša informācija par pārtikas produktu izcelsmi, sastāvu un lietotas neatbilstošas norādes attiecībā uz veselīgumu.

(2) Valsts uzraudzībā un kontrolē iesaistītās institūcijas un amatpersonas par savu rīcību un lēmumiem atbild likumos un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

(3) Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersonas nedrīkst personiski vai ar trešo personu starpniecību piedalīties kontrolei pakļauto pārtikas uzņēmumu saimnieciskajā darbībā.

(4) Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersonu rīkojumus un lēmumus var atcelt augstāka amatpersona. Valsts galvenā pārtikas un veterinārā inspektora rīkojumus un lēmumus var pārsūdzēt tiesā.

(5) Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersonu rīkojumu un lēmumu pārsūdzēšana neaptur to izpildi, izņemot lēmumus par administratīvā soda uzlikšanu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktajos gadījumos.

(13.12.2001. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.11.2005. un 23.10.2014. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2014.)

25.pants. Epidēmiju, epizootiju un masveida toksikožu, kā arī to izcelšanās draudu gadījumos ekskluzīvas tiesības pārtikas aprites valsts uzraudzībā un kontrolē saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem ir Veselības ministrijas un Zemkopības ministrijas pārraudzībā un pakļautībā esošajām institūcijām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2001. un 17.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 21.12.2005.)

26.pants. Naudas līdzekļus, kas iegūti, iekasējot Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersonu uzliktos naudas sodus par administratīvajiem pārkāpumiem, kā arī līdzekļus, kas iegūti, realizējot likumā noteiktajā kārtībā konfiscēto mantu, preces vai citus priekšmetus, ieskaita valsts budžetā.

(13.12.2001. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2002.)

VI nodaļa

Pārtikas uzņēmumu darbības apturēšana un atjaunošana

(Nodaļa 06.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.12.2007.)

27.pants. (1) Pārtikas un veterinārā dienesta valsts galvenajam pārtikas un veterinārajam inspektoram, valsts vecākajam inspektoram, valsts inspektoram (turpmāk — Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersona), izdodot rakstveida brīdinājumu pārtikas uzņēmumam, ir tiesības apturēt vai ierobežot pārtikas uzņēmuma darbību (tostarp tā struktūrvienības vai atsevišķu iekārtu darbību), ja ir konstatēta neatbilstība pārtikas apriņķa reglamentējošo normatīvo aktu prasībām.

(2) Brīdinājumā norāda konstatētās neatbilstības pārtikas apriņķa reglamentējošo normatīvo aktu prasībām un nosaka neatbilstības novēršanas termiņu:

- 1) ņemot vērā neatbilstības faktiskās novēršanas iespējas, - no viena mēneša līdz trim mēnešiem;
- 2) ja neatbilstības novēršanai nepieciešama renovācija, - līdz vienam gadam;
- 3) ja neatbilstības novēršanai ir nepieciešama celtniecība, - līdz diviem gadiem.

(3) Ja brīdinājumā norādītās neatbilstības noteiktajā termiņā netiek novērstas, Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersona triju darba dienu laikā pēc brīdinājumā noteiktā termiņa beigām pieņem lēmumu par pārtikas uzņēmuma darbības apturēšanu.

(4) Pārtikas uzņēmuma darbības apturēšanu nodrošina pats pārtikas uzņēmums.

(5) Pārtikas uzņēmuma darbību aptur bez iepriekšēja brīdinājuma, ja:

- 1) sakarā ar neatbilstību pārtikas apriņķa reglamentējošo normatīvo aktu prasībām produkcijā var nonākt bīstamas vielas vai slimību izraisītāji vai rodas draudi cilvēku un dzīvnieku veselībai vai dzīvībai;
- 2) darbība pārtikas apriņķa reglamentējošajos aktos noteiktajā kārtībā;
- 3) tiek izgatavota produkcija, kas neatbilst pārtikas uzņēmuma deklarētajām prasībām.

(6) Pārtikas uzņēmuma atzīšanu un atzīšanas numuru vai reģistrāciju un reģistrācijas numuru var anulēt, ja:

- 1) pārtikas uzņēmumā ir konstatētas atkārtotas neatbilstības pārtikas apriņķa reglamentējošo normatīvo aktu prasībām;
- 2) pārtikas uzņēmums nespēj nodrošināt turpmāko pārtikas apriņķa saskaņā ar pārtikas apriņķa atbilstību reglamentējošo normatīvo aktu prasībām.

(7) Lēmumu par pārtikas uzņēmuma darbības apturēšanu, uzņēmuma atzīšanas un atzīšanas numura vai reģistrācijas un reģistrācijas numura anulēšanu, kā arī brīdinājumu par konstatētajām neatbilstībām pārtikas apriņķa reglamentējošo normatīvo aktu prasībām var apstrīdēt un pārsūdzēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Šajā pantā minēto Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersonu lēmumu vai brīdinājumu apstrīdēšana un pārsūdzēšana neaptur to darbību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.06.2009., 12.11.2009. un 20.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 23.06.2010.)

28.pants. (1) Par to, ka neatbilstības pārtikas apriņķa reglamentējošo normatīvo aktu prasībām ir novērstas, pārtikas uzņēmums rakstveidā paziņo attiecīgajai Pārtikas un veterinārā dienesta teritoriālajai struktūrvienībai. Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersona piecu darba dienu laikā pēc paziņojuma saņemšanas pārbauda, vai neatbilstības ir novērstas.

(2) Pēc tam, kad visas lēmumā par pārtikas uzņēmuma darbības apturēšanu minētās neatbilstības pārtikas apriņķa

reglamentējošo normatīvo aktu prasībām ir novērstas, Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersona ne vēlāk kā triju darba dienu laikā pēc pārbaudes veikšanas rakstveidā atļauj atjaunot pārtikas uzņēmuma darbību, ja apturēšana nav saistīta ar atzīšanas un atzīšanas numura vai reģistrācijas un reģistrācijas numura anulēšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 23.06.2010.)

Pārejas noteikumi

1. Pārtikas uzņēmumu atzīšanu pilnvarotā kompetentā institūcijā un reģistrāciju speciālajā pārtikas uzņēmumu reģistrā uzsākt pēc Ministru kabineta noteikumu pieņemšanas par pārtikas uzņēmumu atzīšanas un reģistrācijas kārtību šajos noteikumos paredzētajā termiņā.

2. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē likums "Par pārtikas aprites kārtību un uzraudzību" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1995, 14.nr.; 1997, 3.nr.).

3. Ministru kabinets:

1) līdz 2003.gada 31.decembrim izdod noteikumus, kas reglamentē prasības pārtikas ieviešanai valstī, izvešanai no tās un tranzīta pārvadājumiem, kontroles kārtību uz valsts robežas kontroles punktos, brīvajās zonās, brīvajās noliktavās un muitas noliktavās un kontrolei pakļauto preču sarakstu;

2) līdz 2003.gada 31.decembrim izdod noteikumus, kas reglamentē prasības iekārtojuma kontroles punktos, kuros veic pārtikas sanitāro robežkontroli, un kontroles punktu atzīšanas kārtību;

3) līdz 2003.gada 31.decembrim izdod noteikumus, kas reglamentē kārtību, kādā maksā par šajā likumā noteiktajām valsts uzraudzības un kontroles darbībām, un Pārtikas un veterinārā dienesta sniegto maksas pakalpojumu veidus;

4) *(izslēgts ar 06.11.2003. likumu);*

5) līdz 2005.gada 1.jūlijam izdod noteikumus, kas reglamentē prasības references laboratorijām un references laboratoriju pilnvarošanas kārtību;

6) *(izslēgts ar 06.11.2003. likumu);*

7) *(izslēgts ar 06.11.2003. likumu);*

8) *(izslēgts ar 17.11.2005. likumu);*

9) *(izslēgts ar 21.10.2004. likumu);*

10) *(izslēgts ar 06.11.2003. likumu);*

11) līdz 2004.gada 1.maijam izdod noteikumus, kas reglamentē ātrās reaģēšanas sistēmas darbību;

12) Līdz 2005.gada 1.janvārim izdod noteikumus, kas reglamentē prasības pārtikas aprītē nodarbināto personu profesionālajai kvalifikācijai un nosaka profesionālās kvalifikācijas iegūšanas kārtību un uzraudzību;

13) līdz 2004.gada 1.martam izdod noteikumus, kas reglamentē kārtību, kādā izplata jodēto sāli, un nosaka gadījumus, kad šo sāli izmanto pārtikas ražošanā;

14) līdz 2006.gada 31.decembrim izdod noteikumus, kas reglamentē higiēnas prasības primārajai ražošanai un primārās ražošanas produktu tiešajai piegādei galapatērētājam nelielā apjomā, kā arī minētās piegādes apjomu;

15) *(izslēgts ar 12.11.2009. likumu);*

16) līdz 2007.gada 1.jūlijam izdod šā likuma 4.panta divpadsmitajā daļā un 10.panta ceturtajā un piektajā daļā minētos noteikumus;

17) *(izslēgts ar 20.05.2010. likumu);*

18) līdz 2008.gada 1.jūlijam izdod šā likuma 4.panta trīspadsmitajā un četrpadsmitajā daļā minētos noteikumus.
(13.12.2001. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.09.2002., 06.11.2003., 21.10.2004., 17.11.2005., 19.12.2006., 06.12.2007., 24.01.2008., 12.11.2009. un 20.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 23.06.2010.)

4. Līdz attiecīgo Ministru kabineta noteikumu izdošanai ir spēkā Ministru kabineta 2001.gada 6.marta noteikumi nr.106 "Pārtikas uzņēmumu atzīšanas un reģistrācijas kārtība", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu, bet ne ilgāk kā līdz 2002.gada 31.martam.

(13.12.2001. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2002.)

5. (Izslēgts ar 06.11.2003. likumu, kas stājas spēkā 10.12.2003.)

6. Šā likuma 21.panta otrās daļas 2.punkts un 21.¹ panta piektā daļa attiecībā uz valsts uzraudzību un kontroli brīvājās noliktavās stājas spēkā 2002.gada 1.jūlijā.

(13.12.2001. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2002.)

7. Atzīšana, kas pārtikas uzņēmumiem veikta saskaņā ar Ministru kabineta 2001.gada 6.marta noteikumiem nr.106 "Pārtikas uzņēmumu atzīšanas un reģistrācijas kārtība", uzskatāma par spēkā esošu.

(12.09.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.10.2002.)

8. Pārtikas uzņēmumiem (izņemot tos, kuriem ir piešķirts atzīšanas numurs saskaņā ar Ministru kabineta 2001.gada 6.marta noteikumiem nr.106 "Pārtikas uzņēmumu atzīšanas un reģistrācijas kārtība"), kuri iesaistījušies pārtikas aprītē līdz šā likuma 5.panta ceturtajā daļā minēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, aizliegts piedalīties pārtikas aprītē, ja tie nav pieteikušies Pārtikas un veterinārajā dienestā līdz 2003.gada 1.janvārim. Ja pārtikas uzņēmumi, kuru darbības veids minēts šā likuma 5.panta pirmajā daļā, ir valsts uzraudzībā un kontrolē un atbilst normatīvo aktu prasībām, Pārtikas un veterinārais dienests tiem piešķir atzīšanas numuru. Pārtikas uzņēmumus, kuru darbības veids nav minēts šā likuma 5.panta pirmajā daļā, reģistrē Pārtikas un veterinārais dienests, piešķirot tiem reģistrācijas numuru.

(12.09.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.10.2002.)

9. Pārtikas uzņēmumi, kuri vēlas iesaistīties pārtikas aprītē līdz šā likuma 5.panta ceturtajā daļā minēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, darbību drīkst uzsākt tikai pēc tam, kad saņemta Pārtikas un veterinārā dienesta atļauja.

(12.09.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.10.2002.)

10. Pārtikas uzņēmumi, kuri nav iesaistījušies pārtikas aprītē līdz šā likuma 5.panta ceturtajā daļā minēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, darbību drīkst uzsākt tikai pēc pārtikas uzņēmuma atzīšanas vai reģistrācijas numura saņemšanas Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(12.09.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.10.2002.)

11. 2005.gada 17.novembrī pieņemtie grozījumi šā likuma 4.panta 10.¹ daļā, 19.panta pirmajā daļā, 20.pantā, 21.¹ panta pirmajā daļā, kā arī 21.panta otrās daļas 10.¹, 14. un 15.punkts stājas spēkā 2006.gada 1.janvārī.

(15.12.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.12.2005.)

12. Pārtikas un veterinārā dienesta amatpersonu izdotie brīdinājumi un pieņemtie lēmumi par pārtikas uzņēmumu darbības apturēšanu vai ierobežošanu, kas izdoti vai pieņemti, pamatojoties uz likumu "Par uzņēmumu, iestāžu un organizāciju darbības apturēšanas kārtību", ir spēkā arī pēc 2008.gada 1.janvāra.

(06.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.12.2007.)

13. Grozījums šā likuma 5.pantā attiecībā uz septītās daļas izslēgšanu, kā arī 27. un 28.pants stājas spēkā 2008.gada 1.janvārī.

(06.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.12.2007.)

14. Šā likuma 4.panta piecpadsmitā un sešpadsmitā daļa, grozījumi 20.panta otrajā daļā stājas spēkā 2011.gada 1.janvārī.

(20.05.2010. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 23.06.2010.)

15. Līdz šā likuma 8.panta desmitajā daļā minēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2010.gada 1.decembrim ir spēkā Ministru kabineta 2007.gada 2.oktobra noteikumi Nr.665 "Higiēnas prasības olu aprītei nelielā apjomā", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(20.05.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.06.2010.)

16. Ministru kabinets līdz 2012.gada 1.janvārim izdod šā likuma 19.panta 3.¹ daļā minētos noteikumus.

(28.10.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.11.2010.)

17. Šā likuma 20.panta trešā daļa un grozījumi 21.¹ panta pirmajā daļā attiecībā uz Pārtikas un veterinārā dienesta sastāvu stājas spēkā 2011.gada 1.janvārī.

(28.10.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.11.2010.)

18. Šā likuma 1.panta 22.punkts, 21.panta otrās daļas 18.punkts, 22.panta otrās daļas 8.punkts, 23.panta 8.punkts, grozījumi 10.panta pirmajā daļā attiecībā uz Ministru kabineta noteikumiem par materiāliem un izstrādājumiem, kas paredzēti saskarei ar pārtiku, 22.panta otrās daļas 1.punktā attiecībā uz Pārtikas un veterinārā dienesta kompetenci, veicot kontroli saskarei ar pārtiku paredzēto materiālu un izstrādājumu ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas uzņēmumā, un 23.panta 2.punktā attiecībā uz vārdu "priekšmeti, kas nonāk saskarē" aizstāšanu ar vārdiem "izstrādājumi, kas paredzēti saskarei" stājas spēkā 2012.gada 1.janvārī.

(28.10.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.11.2010.)

19. Ministru kabinets līdz 2011.gada 1.martam saskaņā ar šā likuma 4.panta trešo daļu izdod noteikumus, kas paredz īpašās prasības diētiskajai pārtikai. Līdz Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2011.gada 1.martam piemērojami Ministru kabineta 2005.gada 10.maija noteikumi Nr.323 "Noteikumi par vispārīgajām prasībām diētiskās pārtikas nekaitīgumam, kvalitātei un marķējumam, kā arī par diētiskās pārtikas atbilstības novērtēšanas un tās izmaksu segšanas kārtību", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(28.10.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.11.2010.)

20. Grozījumi attiecībā uz šā likuma 4.panta sešpadsmitās daļas izslēgšanu stājas spēkā vienlaikus ar attiecīgiem grozījumiem likumā "Par nodokļiem un nodevām".

(13.09.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.10.2012.)

21. Ministru kabinets līdz 2015.gada 30.novembrim izdod šā likuma 4.panta 10.¹, trīspadsmitajā un septiņpadsmitajā daļā, 8.panta piektajā daļā, 10.panta trešajā daļā un 13.panta trešās daļas 3.punktā minētos noteikumus.

(23.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.11.2014.)

22. Līdz šā likuma 4.panta 10.¹ un trīspadsmitajā daļā, 8.panta piektajā daļā un 13.panta trešās daļas 3.punktā minēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2015.gada 30.novembrim ir piemērojami šādi Ministru kabineta noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu:

1) Ministru kabineta 2001.gada 13.marta noteikumi Nr.118 "Zīdaiņiem un maziem bērniem paredzētās pārtikas sastāva obligātās nekaitīguma prasības un tās marķējuma un izplatīšanas prasības";

2) Ministru kabineta 2001.gada 27.marta noteikumi Nr.144 "Obligātās nekaitīguma prasības diētiskajai pārtikai ar samazinātu enerģētisko vērtību un tās marķējumam";

3) Ministru kabineta 2001.gada 3.aprīļa noteikumi Nr.155 "Obligātās nekaitīguma prasības diētiskajai pārtikai cilvēkiem ar veselības traucējumiem un prasības marķējumam";

- 4) Ministru kabineta 2003.gada 8.jūlija noteikumi Nr.377 "Kvalitātes, klasifikācijas un marķējuma prasības dažādu veidu cukuriem";
 - 5) Ministru kabineta 2003.gada 8.jūlija noteikumi Nr.378 "Kvalitātes, klasifikācijas un marķējuma prasības augļu džemam, želejai, marmelādei, ievārījumam un saldinātam kastaņu biezenim";
 - 6) Ministru kabineta 2003.gada 16.septembra noteikumi Nr.522 "Kvalitātes, klasifikācijas un marķējuma prasības medum";
 - 7) Ministru kabineta 2003.gada 25.novembra noteikumi Nr.661 "Klasifikācijas, kvalitātes un marķējuma prasības kakao un šokolādes produktiem";
 - 8) Ministru kabineta 2004.gada 20.aprīļa noteikumi Nr.323 "Obligātās nekaitīguma prasības ar jonizējošo starojumu apstrādātai pārtikai un papildu prasības tās marķējumam";
 - 9) Ministru kabineta 2004.gada 20.aprīļa noteikumi Nr.334 "Noteikumi par pārtikas piesārņojumu un prasībām kodīgas ķīmiskās vielas saturošas pārtikas iepakojumam un marķējumam";
 - 10) Ministru kabineta 2005.gada 22.februāra noteikumi Nr.140 "Kvalitātes, klasifikācijas un marķējuma prasības kafijas un cigoriņu ekstraktam";
 - 11) Ministru kabineta 2005.gada 31.maija noteikumi Nr.381 "Noteikumi par klasifikācijas, kvalitātes un marķējuma prasībām dehidrētajiem piena produktiem un kārtību, kādā novērtējama minēto produktu atbilstība šīm prasībām";
 - 12) Ministru kabineta 2005.gada 14.jūnija noteikumi Nr.409 "Pārtikas aprītē nodarbināto personu profesionālās kvalifikācijas prasības";
 - 13) Ministru kabineta 2005.gada 21.jūnija noteikumi Nr.435 "Noteikumi par pārtikas kazeīnu un kazeinātu kvalitātes, klasifikācijas un marķējuma prasībām un atbilstības novērtēšanas kārtību";
 - 14) Ministru kabineta 2005.gada 5.jūlija noteikumi Nr.488 "Obligātās nekaitīguma, kvalitātes, higiēnas un marķējuma prasības pārtikā lietojamajam sālim un prasības sāls izplatīšanai un izmantošanai pārtikas ražošanā";
 - 15) Ministru kabineta 2005.gada 20.septembra noteikumi Nr.725 "Noteikumi par uztura bagātinātājiem";
 - 16) Ministru kabineta 2006.gada 8.augusta noteikumi Nr.646 "Noteikumi par zvejas produktu marķējumā lietojamiem sugu nosaukumiem";
 - 17) Ministru kabineta 2006.gada 31.oktobra noteikumi Nr.893 "Obligātās nekaitīguma un marķējuma prasības ābolu un bumbieru sidram";
 - 18) Ministru kabineta 2009.gada 24.marta noteikumi Nr.257 "Noteikumi par tādas gaļas marķēšanu, kas iegūta no liellopiem, kuru vecums nepārsniedz 12 mēnešus";
 - 19) Ministru kabineta 2009.gada 25.jūnija noteikumi Nr.613 "Svaigu augļu un dārzeņu kvalitātes, klasifikācijas un marķējuma prasības un svaigu augļu un dārzeņu atbilstības standartiem novērtēšanas kārtība";
 - 20) Ministru kabineta 2009.gada 13.oktobra noteikumi Nr.1171 "Noteikumi par dzīvnieku liemeņu apstrādes kvalitāti, klasifikāciju un marķēšanu, kā arī kārtību, kādā tiek novērtēta dzīvnieku liemeņu atbilstība apstrādes kvalitātes un klasifikācijas prasībām un tiek vākta un apkopota informācija par dzīvnieku liemeņu cenām";
 - 21) Ministru kabineta 2010.gada 9.februāra noteikumi Nr.127 "Noteikumi par aitu gaļas marķēšanu";
 - 22) Ministru kabineta 2010.gada 16.novembra noteikumi Nr.1053 "Noteikumi par īpašām prasībām diētiskajai pārtikai, kārtību, kādā reģistrē diētisko pārtiku, un valsts nodevu par diētiskās pārtikas reģistrāciju";
 - 23) Ministru kabineta 2010.gada 21.decembra noteikumi Nr.1130 "Noteikumi par dabīgā minerālūdens un avota ūdens obligātajām nekaitīguma un marķējuma prasībām un kārtību, kādā izsniedz atļaujas dabīgā minerālūdens izplatīšanai un sedz izsniegšanas izmaksas".
- (23.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.11.2014.)

23. Ministru kabinets līdz 2014.gada 30.novembrim izdod šā likuma 13.panta trešās daļas 1. un 2.punktā minētos noteikumus.

(23.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.11.2014.)

24. Līdz šā likuma 13.panta trešās daļas 1.punktā minēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2014.gada 30.novembrim ir piemērojami Ministru kabineta 2004.gada 23.novembra noteikumi Nr.964 "Pārtikas preču marķēšanas noteikumi", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(23.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.11.2014.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu
(Izslēgta ar 17.11.2005. likumu, kas stājas spēkā 21.12.2005.)

Likums Saeimā pieņemts 1998.gada 19.februārī

Valsts prezidents G.Ulmanis

Rīgā 1998.gada 6.martā